

Duration : 3 Hrs.

Marks :100

Note: 1. All Questions are Compulsory

2. Figures to the right state the marks allotted to the questions.

Q 1 (a) Select the most appropriate answer from the options given below- (Any Ten) (10)

- 1 . The slogan 'Export or Perish' was given by _____ for promoting exports from India.
  - A.P. J. Kalam
  - Pandit Jawaharlal Nehru
  - P.V. Narashimha Rao
  - Mahatma Gandhi
2. Buyers failure to accept goods is a _____ risk faced by the exporter.
  - Legal
  - Political
  - Commercial
  - Intellectual property
- 3 . _____ is one of India's largest trading partner.
  - USA
  - Zambia
  - Uganda
  - Laos
4. In 1995 WTO was replaced by _____.
  - EU
  - WHO
  - GATT
  - IMF
5. _____ is a duty levied on import of luxury goods into India.
  - Specific duty
  - Ad valorem duty
  - Revenue tariff
  - Protective tariff
6. Malaysia , Indonesia, Thailand are member countries of _____.
  - NAFTA
  - EU
  - ASEAN
  - OPEC
7. Three star export house must have a minimum export performance of _____ million US dollars.
  - 30
  - 100
  - 75
  - 40

8. DGFT issues the _____ number to exporters.
  - PAN
  - AADHAR
  - BIN
  - IEC
9. AEZs promotes export of _____.
  - Software and electronic components
  - Engineering goods
  - Agricultural goods
  - Gems and jewellery
10. _____ provides imported raw materials assistance to small units in India.
  - ASIDE
  - IRMAC
  - MAI
  - MDA
11. Export of traditional commodities from India are promoted by _____.
  - Export Promotion Council
  - Indian Institute of Packaging
  - Commodity Boards
  - Indian Institute of foreign trade
12. Under EPCG, second hand capital goods having a minimum residual life of _____ years can be imported at a concessional duty.
  - 2
  - 5
  - 7
  - 10

Q 1 (b) State whether the following statements are True or False (Any Ten): (10)

1. Export marketing does not help in spreading risks of business.
2. Indian exporters face the challenge of high product standards insisted by developed countries.
3. India is one of the largest exporters of sports commodities. (changed)
4. Trading blocs gives preferential treatment to all countries..
5. WTO aims at reducing only trade barriers.
6. SAPTA is the highest form of economic integration.
7. The India's foreign trade policy aims at increasing imports.
8. Status holder recognition is given to exporters by FICCI.
9. Towns of excellence are dynamic industrial clusters contributing to India's export trade.
10. State governments receive financial assistance for infrastructure development under MAI scheme.
11. IIFT is registered under the Partnership Act.
12. IGST is charged on goods supplied within the state.

Q.2 Answer any two of the following:

(15)

- a) Distinguish between Domestic marketing and Export marketing.
- b) Explain the problems faced by India's export sector.
- c) Discuss India's services exports since 2015.

Q.3 Answer any two of the following:

(15)

- a) Explain the tariff barriers in Export trade.
- b) Explain In brief TRIPs and TRIMs Agreements of WTO.
- c) Discuss the steps involved in the overseas market selection process.

Q.4 Answer any two of the following:

(15)

- a) Explain the measures taken under FTP 2015-20 for ease of doing business.
- b) Write a note on: Negative list of exports.
- c) Discuss the benefits available to Electronic Hardware Technology Park (EHTPs)

Q.5 Answer any two of the following:

(15)

- a) Explain Market Development Assistance given to Indian exporters
- b) Discuss the role of ITPO in promotion of exports.
- c) Explain the export advance authorisation scheme offered to exporters.

Q.6 Write short notes on the following (Any Four)

(20)

- a) Importance of Export Marketing to a Firm
  - b) Factors influencing Export marketing
  - c) Negative impact of regional economic groupings
  - d) Special Economic Zones
  - e) ASIDE
  - f) FIEO
-

मराठी रुपांतर

कालावधी: 3 तास

गुण: १००

- टीप: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
 २. उजवीकडील अंक प्रश्नांना दिलेले गुण दर्शवतात.
 ३. कोणत्याही विसंगतीच्या बाबतीत इंग्रजी आवृत्ती अंतिम मानली जाईल.

प्रश्न 1 (अ) खालील पर्यायांमधून सर्वात योग्य उत्तर लिहा - (कोणतेही दहा)

(१०)

१. भारतातून निर्यातीला चालना देण्यासाठी _____ ने 'निर्यात किंवा नाश' ही घोषणा दिली.

- अ.पी.(A.P) जे. कलाम
- पंडित जवाहरलाल नेहरू
- पी.व्ही. नरसिंह राव
- महात्मा गांधी

२. खरेदीदार वस्तू स्वीकारण्यात अयशस्वी होणे ही निर्यातदाराला भेडसावणारा _____ धोका आहे.

- कायदेशीर
- राजकीय
- व्यावसायिक
- बौद्धिक संपदा

३. _____ हा भारतातील सर्वात मोठा व्यापारी भागीदार आहे.

- यू.एस.ए (USA)
- झांबिया
- युगांडा
- लाओस

४. १९९५ मध्ये WTO ची जागा _____ ने घेतली.

- ई.यू. (EU)
- (WHO)
- जी.अ.टी.टी.(GATT)
- आय.एम.एफ.(IMF)

५. _____ हे भारतातील लकड्यारी वस्तूंच्या आयातीवर लावले जाणारे शुल्क आहे.

- विशिष्ट शुल्क
- जाहिरात मूल्य शुल्क
- महसूल दर
- संरक्षणात्मक दर

६. मलेशिया, इंडोनेशिया, थायलंड हे _____ चे सदस्य देश आहेत.

- NAFTA
- ई.यू (EU)
- ए.एस.ई.ए.एन.(ASEAN)
- ओपेक (OPEC)

७. तीन स्टार निर्यात गृहाची किमान निर्यात कामगिरी _____ दशलक्ष यूएस डॉलर असणे आवश्यक आहे.

- ३०
- १००
- ७५
- ४०

८. डी.जी.एफ.टी. (DGFT) निर्यातदारांना _____ क्रमांक जारी करते.

- पॅन (PAN)
- आधार
- बिन (BIN)
- आय.ई.सी. (IEC)

९. कृषी निर्यात क्षेत्रे (AEZs) _____ च्या निर्यातीला प्रोत्साहन देतात

- सॉफ्टवेअर आणि इलेक्ट्रॉनिक घटक
- अभियांत्रिकी वस्तू
- कृषी माल
- रत्ने आणि दागिने

१०. _____ भारतातील लहान उद्योगांना आयात कच्च्या मालाची मदत पुरवते.

- ए.एस.आय.डी.ई (ASIDE)
- आय.आर.एम.ए.सी. (IRMAC)
- एम.अ.आय. (MAI)
- एम.डी.ए. (MDA)

११. भारतातून पारंपारिक वस्तूंच्या निर्यातीला _____ द्वारे प्रोत्साहन दिले जाते.

- निर्यात प्रोत्साहन परिषद
- इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ पॅकेजिंग
- कमोडिटी बोर्ड
- भारतीय विदेशी व्यापार संस्था

१२. ईपीसीजी अंतर्गत, _____ वर्षांचे किमान अवशिष्ट आयुष्य असणारे द्वितीय हस्त भांडवली वस्तू सवलतीच्या शुल्कात आयात केल्या जाऊ शकतात.

- २
- ५
- ७
- १०

प्रश्न १ (ब) खालील विधाने सत्य आहेत की असत्य आहेत ते लिहा (कोणतेही दहा):

(१०)

1. निर्यात विपणन व्यवसायातील जोखीम पसरविण्यात मदत करत नाही.
2. भारतीय निर्यातदारांना विकसित देशांनी आग्रह धरलेल्या उच्च उत्पादन मानकांचे आव्हान आहे.
3. भारत हा क्रीडा वस्तूंच्या सर्वात मोठ्या निर्यातदारांपैकी एक आहे.
4. व्यापारी गट सर्व देशांना प्राधान्य देतात.

5. WTO चे उद्दिष्ट फक्त व्यापारातील अडथळे कमी करणे आहे.
6. SAPTA हा आर्थिक एकात्मतेचा सर्वोच्च प्रकार आहे.
7. भारताच्या परकीय व्यापार धोरणाचे उद्दिष्ट आयात वाढवणे आहे.
8. FICCI द्वारे निर्यातदारांना स्टेटस धारक मान्यता दिली जाते.
9. उत्कृष्टतेची शहरे ही भारताच्या निर्यात व्यापारात योगदान देणारे गतिशील औद्योगिक समूह आहेत
10. MAI योजनेअंतर्गत राज्य सरकारांना पायाभूत सुविधांच्या विकासासाठी आर्थिक सहाय्य मिळते.
11. आयआयएफटी भागीदारी कायद्यांतर्गत नोंदणीकृत आहे.
12. राज्यात पुरवठा केलेल्या वस्तूवर IGST आकारला जातो.

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा

(१५)

- अ) देशांतर्गत विपणन आणि निर्यात विपणन यातील फरक करा.
- ब) भारताच्या निर्यात क्षेत्राला भेडसावणाऱ्या समस्या स्पष्ट करा.
- क) 2015 पासून भारताच्या सेवा निर्यातीची चर्चा करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

(१५)

- अ) निर्यात व्यापारातील टॅरिफ अडथळे स्पष्ट करा.
- ब) WTO च्या TRIPs आणि TRIMs करारांचे थोडक्यात स्पष्टीकरण द्या.
- क) परदेशातील बाजार निवड प्रक्रियेत सामील असलेल्या चरणांची चर्चा करा.

Q.4 खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा

(१५)

- अ) व्यवसाय सुलभतेसाठी परकीय व्यापार धोरण (FTP) 2015-20 अंतर्गत केलेल्या उपाययोजना स्पष्ट करा.
- ब) यावर एक टीप लिहा: निर्यातीची नकारात्मक यादी.
- क) इलेक्ट्रॉनिक हार्डवेअर टेक्नॉलॉजी पार्क (EHTPs) साठी उपलब्ध असलेल्या फायद्यांची चर्चा करा

प्र.५) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा

(१५)

- अ) भारतीय निर्यातदारांना बाजार विकास सहाय्य समजावून सांगा
- ब) निर्यातीला चालना देण्यासाठी ITPO च्या भूमिकेची चर्चा करा.
- क) निर्यातदारांना ऑफर केलेली निर्यात आगाऊ अधिकृतता योजना स्पष्ट करा.

प्र.६) टिपा लिहा (कोणत्याही चार)

(२०)

- अ) व्यापाराला निर्यात विपणनाचे महत्व
- ब) निर्यात विपणनावर परिणाम करणारे घटक
- क) प्रादेशिक आर्थिक गटांचा नकारात्मक प्रभाव
- ड) विशेष आर्थिक क्षेत्रे
- ई) ए.एस.आय.डी.ई (ASIDE)
- फ) एफ.आय.ई.ओ. (FIEO)